ಪ್ರೊ|| ಎಲ್. ವಿ. ಪಾಟೀಲ *

ಬೆಳ್ವೊಲ-೩೦೦ ಒಂದು ವಿವೇಚನೆ

ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಆಡಳಿತದ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ದೇಶವನ್ನು ಕೆಲವು ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿಂಗಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪದ್ಧತಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇಂದು ರಾಜ್ಯ, ಜಿಲ್ಲೆ, ತಾಲ್ಲೂಕು, ಹೋಬಳಿಗಳೆಂದು ವಿಭಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಂಡಲ, ದೇಶ, ವಿಷಯ, ನಾಡು, ಕಂಪಣ, ವಳಿತ ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿದ ಸಂಗತಿ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಕುಂತಳ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಅನೇಕ ವಿಭಾಗಗಳಿದ್ದವು. ಬನವಾಸಿ, ಹಲಸಿಗೆ, ತರ್ದವಾಡಿ, ಬೆಳ್ವೊಲ, ಪುಲಿಗೆರೆ, ಬಾಗಡಿಗೆ, ಕಿಸುಕಾಡು, ಕರಡಿಕಲ್ಲು, ಹಗರಟ್ಟಿಗೆ, ಹಾನುಗಲ್ಲು ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅರಸು ಮನೆತನದ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಕೆಲವು ವಿಭಾಗಗಳಿದ್ದವು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಗಂಗವಾಡಿ, ಕದಂಬ ಮಂಡಲ, ಸೇವಣ ದೇಶ, ಸಿಂದವಾಡಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಆಡಳಿತ ವಿಭಾಗಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಕರೆಯುವ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿದ್ದುದಾಗಿ ತಿಳಿದುಬರುವದು. ಗಂಗವಾಡಿ ೯೬,೦೦೦, ಬನವಾಸಿ-೧೨,೦೦೦, ಕೂಹಂಡಿ-೩೦೦೦, ತರ್ದವಾಡಿ-೧೦೦೦೦, ಹಾನುಗಲ್ಲು-೫೦೦, ಬೆಳ್ವೊಲ-೩೦೦, ಮಾಸವಾಡಿ-೧೪೦, ಕಿಸುಕಾಡು-೭೦, ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ''ಈ ಪದ್ಧತಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೇ ಎನ್ನುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿದ್ದಿತು. ಭಾರತದ, ಇತರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಪದ್ಧತಿ ವಿರಳವಾಗಿದ್ದಿತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು''[1] ಎಂದು ವಿದ್ವಾಂಸರೊಬ್ಬರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ವಿಭಾಗಗಳಿಗೆ ಜೋಡಿಸಲಾದ ಈ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಏನನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ? ಇವುಗಳ ಅರ್ಥವೇನು? ಎಂದೆನ್ನುವದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ವಿದ್ವಾಂಸರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ತರ್ಕಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ ಅವರು ಈ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಕಂದಾಯ ಇಲ್ಲವೆ, ಸಾಗುವಳಿಯ ಭೂಮಿಯ ಆದಾಯದ ಮೊತ್ತ, ಇಲ್ಲವೆ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿರಬಹುದೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ರೈಸ್ ಅವರು ಕಂದಾಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ನಿಲುವು ತಾಳಿದ್ದರೆ. ಫ್ಲೀಟ ಅವರು ಪಟ್ಟಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು, ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿರುವರು.[2] ಹೀಗೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತರ್ಕಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಮಾಡಿರುವರು.[3]

ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಗುಂಪುಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆಡಳಿತ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ, ವಿಚಾರವನ್ನು ಮನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಹತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಗುಂಪನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆಡಳಿತ ಮಾಡಲು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಗಳ ಗುಂಪಿನ ಸಂಖ್ಯೆ ಹತ್ತರಿಂದ ನೂರರವರೆಗೆ ಇರಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.[4] ಕೌಟಿಲ್ಯನು

* ಕಲಾ-ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಸಂಕೇಶ್ವರ

1. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಿತ್ತಿ; 'ಬೆಳ್ವೊಲ ಮೂನೂಱು'; ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾರತಿ, ಸಂ-೧; ಸಂ-೧; ಪು : ೮೧
2. ಬಾಂಬೆ ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್, ಧಾರವಾಡ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್; ಪು. ೫೯ರಲ್ಲಿರುವ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ.
3. Sumati Mulay; "Studies in the Historical Geography & Cultural Ethnography" p. 36., ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ನೋಡಿರಿ.
4. A.S. Altekar; State and Government in Ancient India, p. 217 ದಿಂದ ಉದ್ಧೃತ.

ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಎಂದರೆ ಐದು ಗ್ರಾಮಗಳ ಗುಂಪು ಇರಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಐದು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು 'ಪಂಚಗ್ರಾಮಿ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.[5]

ಬೇಗೂರ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಬೆಂಪೂರು ಪನ್ನೆರಡು ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿತವಾದ ಶಾಸನ ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡೂ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವರು.[6]

ಇಲ್ಲಿ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ[7].

''ಪೊಂನುಗುಂದ ತ್ರಿಂಶನ್ಮಧ್ಯೇ ಶ್ರೀಪುರನಾಮ ಗ್ರಾಮಸ್ತಸ್ಯ''[8] ಮತ್ತು ''ನವಿಲಗುಂದ ಚತ್ವಾರಿಂಶ್ಮಧ್ಯ ವರ್ತ್ತಿನಂ ಬೆಲ್ಲವುರನಾಮಧೇಯಂ ಗ್ರಾಮಂ ಪ್ರಸಿದ್ದ''[9] ಎಂದೆನ್ನುವಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನೆ ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆಂಬುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಕೀಲಹಾರ್ನ ಅವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಕೊಳನೂರ (ಈಗಿನ ಕೊಣ್ಣೂರ) ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕೊಳನೂರ ೩೦ರ, ಮೂವತ್ತೂ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳಿರುವದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.[10] ಈಗಂತೂ ಈ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನೇ ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ, ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೊಳನೂರು ಮೂವತ್ತು

ಕ್ರಿ. ಶ. ೮೬೦ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ ಅಮೋಘವರ್ಷನ ಕಾಲದ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಈ ಉಪ-ವಿಭಾಗದ ಸಂಗತಿ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿದೆ.[21] ಈ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿತವಾದ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ :

೧) ಕೊಳನೂರು ೨) ಅವರವಾಡಿ, ೩) ಬೆಂದನೂರು, ೪) ಮುಡಗುಂಡಿ, ೫) ಕಿತ್ತವೊಳೆ, ೬) ಸುಳ್ಳ, ೭) ಮುಸಡಗೆರೆ, ೮) ಮಾವಿನೂರು, ೯) ಮತ್ತಿಕಟ್ಟೆ ೧೦) ನೀಲಗುಂದಿಗೆ, ೧೧) ತಲಖೇಡ, ೧೨) ಬೆಳ್ಳೇರು, ೧೩) ಸಂಗಮ, ೧೪) ಪಿರಿಸಿಂಗಿ, ೧೫) ಮುತ್ತಲಗೆರೆ, ೧೬) ಕಾಕೆಯನೂರು ೧೭) ಬೇಹೂರು, ೧೮) ಆಲೂರು, ೧೯) ಪಾರ್ವನಗೆರೆ, ೨೦) ಹೊಸಂಜಲಲು, ೨೧) ಇಂಡುಗಲು, ೨೨) ನೇರಿಲಗೆ, ೨೩) ಹಾಗನೂರು, ೨೪) ಉನಲಾರು, ೨೫) ಇಂದಗೆರೆ, ೨೬) ಮುನಿವಳ್ಳಿ, ೨೭) ಕೊತ್ತಸೆ, ೨೮) ಒಡ್ಡಟ್ಟಿಗೆ ೨೯) ಸಿಕಿಂಬರಿ ಮತ್ತು ೩೦) ಗಿರಿಪಿಡಿಲು.

ಈ ಮೂವತ್ತು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪುರವಾದ ಕೊಳನೂರು (ಕೊಣ್ಣೂರ) ನರಗುಂದ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿದೆ ಹಾಗೂ ಬೆಳ್ಳೇರು (ಬೆಳ್ಳೇರಿ) ಈ ಗ್ರಾಮ ನರಗುಂದ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಸುಳ್ಳ, ಮುಸಡಗೆರೆ (ಮುಷ್ಟಿಗೇರಿ), ಮತ್ತಿಕಟ್ಟೆ (ಮತ್ತೀಕಟ್ಟಿ), ನೀಲುಗುಂದಿಗೆ (ನೀಲಗುಂದ) ತಲಖೇಡ (ತಲಕವಾಡ) ಆಲೂರು, ನೇರಲಗೆ (ನೀರಲಗಿ) ಹಾಗನೂರು (ಹಾಗನೂರ) ಕಾಯಕೆಯನೂರು (ಕಾಕನೂರ), ಒಡ್ಡಟ್ಟಿಗೆ (ವಡವಟ್ಟಿಗೆ), ಕಿತ್ತವೊಳೆ (ಕಿತ್ತಳಿ), ಈ ಹನ್ನೊಂದು ಊರುಗಳು ಬಾದಾಮಿ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿವೆ. ಅವರವಾಡಿ ಗ್ರಾಮ ರಾಮದುರ್ಗ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಪಿರಿಸಿಂಗಿ (ಸಿರಸಂಗಿ), ಮುನಿವಳ್ಳಿ (ಮುನವಳ್ಳಿ) ಸವದತ್ತಿ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿವೆ. ಅನೇಕ ಊರುಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ಮೂಲ ರೂಪದಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬದಲಾವಣೆಗೊಂಡು ಹೊಸ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ.[11] ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳು ಪಾಳು ಬಿದ್ದಿರಬಹುದು. ವಲಸೆ ಹೋಗಿ ಪುನರ್ವಸತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬಹುದು. ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಅಂದಿನ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಗುರುತಿಸುವದು ದುಸ್ತರವಾಗಿದೆ.

ಬೆಳ್ವೊಲ ನಾಡಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಮೂನ್ನೂರು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಈಗ ವಿಚಾರಿಸೋಣ. ಈ ಬೆಳ್ವೊಲ-300 ರಲ್ಲಿ

5. "Kautilya however refers to group of five villages as the smallest administrative division. Its officer was called Panchagrami".
6. ಎ.ಎಂ. ಅಣ್ಣಿಗೇರಿ, ಆರ್. ಶೇಷಶಾಸ್ತ್ರಿ; ಸಂಪಾದಕರು, ಶಾಸನ ಸಂಗ್ರಹ, ಪು. ೮, ಬೇಗೂರು (ಬೆಂಗಳೂರು ತಾ), ಕ್ರಿ.ಶ. 890
7. ದೇವರ ಕೊಂಡಾರೆಡ್ಡಿ : 'ಬೇಗೂರು ಶಾಸನ ಒಂದು ವಿವೇಚನೆ': ಸಾಧನೆ : ೩-೨ : ಪು : ೯೯,ಬೆಂಪೂರು (ಬೇಗೂರು), ತೊವಗೂರು (ತೋಗೂರು), ಪೂವಿನಪುಲ್ಲಿ ಮಙ್ಗಲ (ಹುಲಿಮಂಗಲ), ಇಗ್ಗಲೂರು (ಇಗ್ಗುಲೂರು), ಕೂಡಲ (ಕೂಡ್ಲು), ಸಾರಮು (ಸಾರಕ್ಕಿ?) ಇಂದು ಕೂಡ ಈ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆಂದು ದೇವರ ಕೊಂಡಾರೆಡ್ಡಿಯವರು ಹೇಳಿರುವರು.
8. ಸೌ.ಇ.ಇ. : XI i: ೮೫ : ಶಿರೂರ : (ಬಾಗಲಕೋಟಿ ತಾ) : ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೫೫
9. ಧಾ.ತಾ.ಶಾ. :೩೩: ರಾಯಾಪುರ : (ಧಾರವಾಡ ತಾ) : ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೮೨
10. ಎ.ಇ. : VI : ಪು. ೨೫, ಕೊಣ್ಣೂರ : (ನರಗುಂದ ತಾ) ಕ್ರಿ.ಶ.೮೬೦
11. ಪುಲಿಗೆರೆ = ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರ, ಕಾಡಿಯೂರು = ಕಳಸ ಎಂದು ಬದಲಾದ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಅನೇಕ ಉಪ-ವಿಭಾಗಗಳಿದ್ದ ಸಂಗತಿ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿವೆ :

೧) ಬೆಣ್ಣೆದಡಿ : ಎಪ್ಪತ್ತು[12] ೨) ಚಿಂಚಲಿ : ಐವತ್ತು,[13] ೩) ನವಿಲಗುಂದ : ನಲವತ್ತು,[14] ೪) ಕುಕ್ಕನೂರು : ಮೂವತ್ತು[15] ೫) ಕೊಳನೂರು : ಮೂವತ್ತು[16] ೬) ನರೆಯಂಗಲ್ಲ : ಹನ್ನೆರಡು[17] ೭) ಬೆಳವಣಿಗೆ : ಹನ್ನೆರಡು[18] ೮) ಮುಳುಗುಂದ : ಹನ್ನೆರಡು[19] ೯) ಪೊನ್ನುಗುಂದ : ಮೂವತ್ತು.[20]

ಈ ಒಂಬತ್ತು ಉಪ-ವಿಭಾಗಗಳ ಗ್ರಾಮಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಒಟ್ಟು 286 ಆಗುತ್ತದೆ. 300ಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ೧೪ ಗ್ರಾಮಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಇವೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಧಾರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಶಾಸನಗಳು ದೊರಕಿದಾಗ ಈ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದು. ಈ ವಿವರಣೆಯಿಂದ ಬೆಳ್ವೊಲ ಪದದೊಂದಿಗೆ ಜೋಡಿಸಿ ಕರೆಯುವ ಮೂನ್ನೂರು ಸಂಖ್ಯೆಯು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

---

12. ಕ.ಇ.; V, ೨೪; ನರಗುಂದ, (ನರಗುಂದ ತಾ) ; ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೧೩೮
13. ಸೌ.ಇ.ಇ. ; XVIII, ೧೩, ಚಿಂಚಲ; (ಗದಗ ತಾ), ಕ್ರಿ.ಶ. ೮೬೬
14. ಧಾ.ತಾ.ಶಾ.; ೬೩, ರಾಯಾಪುರ, (ಧಾರವಾಡ ತಾ), ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೧೮೨
15. ಕೊ.ಜಿ.ಶಾ. ; ೨೩; ತಳಕಲ್ಲ; (ಯಲಬುರ್ಗ ತಾ); ಕ್ರಿ. ಶ. ೯೯೧
16. ಎ.ಇ.; VI ; ಪು. ೨೫, ಕೊಣ್ಣೂರ, (ನರಗುಂದ ತಾ), ಕ್ರಿ.ಶ. ೮೬೦
17. ಸೌ.ಇ.ಇ. ; XI ii, ೧೬೩ ; ಅಬ್ಬಿಗೇರಿ; (ರೋಣ ತಾ); ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೧೧೩
18. ಸೌ.ಇ.ಇ.; XI i 29, ಕೌಜಗೇರಿ, (ರೋಣ ತಾ) ಕ್ರಿ.ಶ. ೯೧೨
19. ಸೌ.ಇ.ಇ.; XI i ೬೫, ಹೊಸೂರ, (ಗದಗ ತಾ); ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೦೨೯, ಈ ಏಳು ಉಪ-ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಿತ್ತಿಯವರು ಈ ಮೊದಲು ಗುರುತಿಸಿರುವರು, ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾರತಿ- 1-1, ಪು.೮೦
20. ಸೌ.ಇ.ಇ.; XI i ೧೧೩; ಹುನುಗುಂದ, (ಹುನುಗುಂದ ತಾ). ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೭೪, ಎಂ.ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿಯವರು ಈ ಮೊದಲು ಈ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಕುರಿತು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವರು.; ಕವಿರಾಜ ಮಾರ್ಗದ ಪರಿಸರದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ; ಪು.೧೭